2026Z25788

(ingezonden 20 november 2026)

Vragen van de leden Van der Werf, Paternotte (beiden D66) en Van der Lee (PRO) aan de ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie en Veiligheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het voortbestaan en de uitbreiding van het Chinese surveillancenetwerk in Nederland

1. Bent u bekend met het artikel ‘Chinese lokale overheden runnen een fijnmazig surveillancenetwerk in zeker negentig landen’[1] en met het onderliggende rapport *‘A Formula for Repression. China’s Global Grid for Community Control’ van Safeguard Defenders*?[2]

2. Erkent u dat uit dit rapport, dat volledig steunt op openbare bronnen van Chinese partij- en overheidsorganen zelf, blijkt dat de ongewenste activiteiten van de Chinese politieservicestations in Amsterdam en Rotterdam, die in 2022 op last van de minister van Buitenlandse Zaken werden gesloten, nog altijd doorgang vinden? Zo nee, op welke informatie baseert u dat?

3. Is het waar dat Chinese politie-, justitie- en partijorganen in Nederland contactpunten hebben aangewezen, onder meer van de politie van Fuzhou (Rotterdam), de politie van Lishui en Qingtian (Amsterdam), de Overseas Chinese Federations van Hangzhou (Rotterdam), Lin’an (Amsterdam), Wenzhou en Rui’an, en het openbaar ministerie en de rechtbank van Rui’an?[3] Kunt u uiteenzetten welke van deze contactpunten bij u bekend waren, sinds wanneer, en welke daarvan naar uw weten nog actief zijn?

4. Is het waar dat de rechtbank van Rui’an sinds 2018 een bemiddelingspunt in Nederland heeft dat partijen moet aansporen Chinese rechterlijke uitspraken vrijwillig na te leven?[4] Acht u het aanvaardbaar dat een Chinese rechtbank buiten de geëigende kanalen van internationale rechtshulp om op Nederlands grondgebied werkt aan de naleving van Chinese vonnissen? Is hiervoor ooit toestemming gevraagd of gegeven?

5. Is het waar dat het openbaar ministerie van Rui’an posten heeft in onder meer Nederland, via welke stukken worden bezorgd en zittingen per videoverbinding worden ondersteund?[5] Was dit bij u bekend? Kunt u uiteenzetten hoe dit zich verhoudt tot de Nederlandse soevereiniteit en de regels voor internationale rechtshulp in strafzaken?

6. Is het waar dat de Overseas Chinese Federation van Wenzhou, die een station in Nederland heeft, een database bijhoudt van zogeheten belangrijke overzeese personen?[6] Heeft u aanwijzingen dat in Nederland

wonende mensen, onder wie Nederlandse staatsburgers, in een dergelijk bestand zijn opgenomen? Wat doet u om hen te informeren en te beschermen?

7. Is het waar dat de politiechef van Qingtian, dat een politiecontactpunt in Amsterdam heeft, in 2019 verklaarde dat een korps van meer dan duizend overzeese informanten vijftien zaken had afgehandeld waarin overzeese Chinezen demonstreerden of bezoeken van Chinese leiders verstoorden, met als doel de politieke veiligheid en het aanzien van Xi Jinping te beschermen?[7] Kunt u uitsluiten dat dit informantenkorps ook in Nederland actief is of is geweest? Zijn er signalen dat demonstraties in Nederland, bijvoorbeeld van Oeigoeren, Tibetanen of Hongkongers, zijn ontmoedigd of verhinderd?

8. Welke mogelijkheden biedt de sinds mei 2025 geldende strafbaarstelling van diasporaspionage om op te treden tegen personen die vanuit deze contactpunten mensen in Nederland in de gaten houden of onder druk zetten? Vallen de in het rapport beschreven activiteiten, zoals het verzamelen van gegevens over landgenoten, het onder druk zetten van familieleden om iemand te laten terugkeren en het verhinderen van demonstraties, naar uw oordeel onder die strafbaarstelling? Zo nee, wat is er nodig om dat wel te laten gebeuren?

9. Hoeveel meldingen, opsporingsonderzoeken en vervolgingen zijn er sinds de inwerkingtreding van die strafbaarstelling geweest die betrekking hebben op activiteiten ten behoeve van de Volksrepubliek China? Loopt er in verband met de in het rapport genoemde contactpunten een strafrechtelijk onderzoek?

10. Is het waar dat in de Verenigde Staten de twee beheerders van het station in New York strafrechtelijk zijn veroordeeld, en dat Frankrijk de feitelijke voorzitter van de vereniging die het Parijse station huisvestte heeft uitgezet, wat de Conseil d’État en de administratieve rechtbank van Parijs in 2026 hebben bevestigd?[8] Welke vergelijkbare maatregelen heeft Nederland sinds 2022 genomen? Indien geen, waarom niet?

11. Welke stappen onderneemt het kabinet om ook deze nieuwe vorm van politiebureaus te sluiten? Bent u bereid de in het rapport genoemde gastverenigingen in Nederland en hun bestuurders te onderzoeken met het oog op strafrechtelijke, bestuursrechtelijke of vreemdelingenrechtelijke maatregelen? Overweegt u betrokkenen ongewenst te verklaren of hun verblijfsrecht te heroverwegen?

12. Deelt u de conclusie van het rapport dat het sluiten van afzonderlijke stations niet volstaat zolang de onderliggende structuur van het United Front Work Department en de Overseas Chinese Federation ongemoeid

blijft?[9]

13. Hoe staat het met het aangekondigde transparantieregister voor buitenlandse beïnvloeding? Bent u bereid daarin aansluiting bij het United Front en soortgelijke organisaties uitdrukkelijk als criterium op te nemen, zodat bijvoorbeeld ook benaderingen van wethouders en raadsleden via vriendschapsverenigingen of stedenbanden zichtbaar worden?

14. Bent u bereid een advies uit te brengen aan lokaal bestuur, politie, kennisinstellingen en bedrijfsleven over de aard en het doel van verenigingen die aan het United Front zijn gelieerd, nu het rapport beschrijft hoe deze stelselmatig contact zoeken met burgemeesters, politiecommandanten, gemeenteraden, universiteiten en bedrijven? Bent u daarnaast bereid één centraal meldpunt in te richten, zowel voor benaderingen door deze organisaties als voor intimidatie van diasporagemeenschappen, en kunt u uiteenzetten hoe zich dat verhoudt tot de bestaande meldmogelijkheden?

15. Wat doet u concreet om Chinese Nederlanders en anderen die onder druk worden gezet, onder wie Oeigoeren, Tibetanen, Hongkongers en Chinese dissidenten, te laten weten dat de Nederlandse staat aan hun kant staat? Bent u bereid publiekelijk te verklaren dat dit netwerk in Nederland onrechtmatig is en dat ertegen zal worden opgetreden?

16. Welke toezeggingen heeft China in 2022 aan Nederland gedaan bij de sluiting van de stations, en welke toezeggingen deed China toen uw ambtsvoorganger deze uiterst zorgelijke praktijk in mei 2023 in Beijing aan de orde stelde bij zijn Chinese ambtgenoot? Erkent u dat die toezeggingen, gelet op dit rapport, niet zijn nagekomen?

17. Deelt u de opvatting dat China zich, door ondanks eerdere toezeggingen ongewenste politieactiviteiten op Nederlands grondgebied voort te zetten, een onbetrouwbare partner toont?

18. Bent u bereid deze praktijk bij uw eerstvolgende contact met uw Chinese ambtgenoten, en in ieder geval bij een volgend bezoek aan China, opnieuw expliciet te agenderen? Zo nee, waarom niet?

19. Bent u bereid in Europees verband te pleiten voor een gezamenlijke aanpak van dit netwerk, inclusief het onderzoeken van sancties onder het EU-mensenrechtensanctieregime tegen de verantwoordelijke functionarissen en organen?

20. Kunt u deze vragen afzonderlijk en binnen de gebruikelijke termijn van drie weken beantwoorden?

[1]NRC, 7 november 2026, ‘Chinese lokale overheden runnen een fijnmazig surveillancenetwerk in zeker negentig landen’ (https://www.nrc.nl/nieuws/2026/11/07/chinese-lokale-overheden-runnen-een-fijnmazig-surveillancenetwerk-in-zeker-negentig-landen-a4940687)

[2]Safeguard Defenders, november 2026, ‘A Formula for Repression. China’s Global Grid for Community Control’ (https://safeguarddefenders.com/sites/default/files/2026-11/A%20Formula%20for%20Repression%20FULL%20REPORT.pdf)

[3]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 79, 98, 99 en 101-103.

[4]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 101.

[5]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 101.

[6]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 99.

[7]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 35 en 43.

[8]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 63 en 66.

[9]Safeguard Defenders, A Formula for Repression, november 2026, p. 64-66.